

A dunai hadihajózás hősi halottjainak emlékűnnepén mondott beszéd.

2024. november 6. 10. óra

írta, és elmondta dr. Margitay Becht András volt tartalékos honvéd őrnagy

Tisztelt Emlékezők, Kedves Jelenlévők és Lélekben Velünk Tartók, Hölgyeim és Uraim!

Isten hozott bennünket ezen az általunk ismertté tett történelmi emlékhelyen! Először 26 évvel ezelőtt, 1998. november hatodikán gyűltünk össze itt, Óbudán. Ennél az általunk készített emléktáblánál emlékeztünk meg Monarchiánk legsikeresebb elit alakulatáról, a Cs. és Kir. Dunaflorelláról, melynek itt volt a bázisa. 1998-ban volt 80 éve, hogy ez a sok nemzet fiaiból álló, rendkívül eredményes és hatékony alakulat megszűnt. Méltatlannak és igazságtalannak éreztük, hogy emléke szinte nyomtalanul eltűnt a nemzet kollektív emlékezetéből. Ez adta meg a kezdeti lendületet novemberi találkozásainkhoz.

Később az eredeti cél megtartásával kibővítettük megemlékezésünk témáját. Úgy éreztük, hogy ezen a napon gondolnunk kell a Dunaflorellá egykori szövetségeseire, elődjeire, utódjaira is. Tisztelettel gondolunk Árpád-házi királyaink csajkásaira, Mátyás király hadiflorellájára, az 1848/49-es szabadságharc MÉSZÁROS hadigőzősére, a Magyar Királyi Folyamőrségre, a Honvéd Folyami Florellára. Eközben harag és elfogultság nélkül tisztelgünk „hajdan Dunán jött” ellenségeink hősi halottjainak emléke előtt. Rájuk ma már mint egykori ellenfélre, tiszteletre méltó, a véres történelem által velünk együtt súlytott sorstársainkra gondolunk. Nyugodjanak békében mindannyian, mi meg emlékezzünk rájuk a béke reményében. November hatodika számunkra végleg a mindenkori dunai hadihajózás emlékűnnepe lett.

1868-ban, a már akkor is igen bonyolult balkáni helyzet többek között arra indította az Osztrák-Magyar Monarchia hadvezetését, hogy modern hadihajókat állítson szolgálatba a Dunán. Ezek tervezése során egy, az Egyesült Államokban kidolgozott hadihajó típust, az un. „monitor”-t vették alapul. A Dunavölgy sajátos vízjárási viszonyai miatt az eredeti konstrukciót jelentősen módosítani kellett. Ennek eredményeként született meg az un. „dunai monitor” hadihajó típus, amely jellegzetes monarchiabeli alkotás volt. Itt említsük meg, hogy ezen típus két első példányának egyike, a Seine Majestät Monitor LEITHA immár több, mint 150 évesen a mai napig megmaradt. Arról most ne essen szó, hogy mi a jelenlegi helyzete ennek a világszenzációnak számító, teljesen egyedülálló nemzeti ereklyénknek. Itt most csak szótlanul gondoljunk rá, reménykedve értékéhez méltó megújulásában. Azért csak szótlanul, mert most ide emlékezni jöttünk, nem szitkozódni.

A Cs. és Kir. Dunaflorellá, mint a világtörténelem egyik legnagyobb, és legeredményesebb folyami hajóhada, fényesen beváltotta a hozzá fűzött reményeket. 1878-ban fontos szerepe volt Bosznia megszállásában, 1914-ben és 1915-ben Belgrád kétszeri elfoglalásában. Óriási teljesítmény volt a Duna két alkalommal történő teljes aknamentesítése. 1916. októberében Rahovónál megakadályozta a román csapatok dunai átkelését, megmentve ezzel a Bulgáriában harcoló seregűnköt. Még ez év novemberében biztosította csapataink svisztovi átkelését, ezzel lehetővé tette Bukarest december 3.-án történt elfoglalását. Családomban, otthon, minden év december harmadikán felbontunk egy üveg erdélyi pezsgőt.

Miután 1918-ban egy rövid ideig, március 7-től szeptember 30-ig a Dunaflorellá katonailag az egész Duna korlátlan ura lett, a folyami hajózásra épített hajóival kimerészkedett a Fekete tengerre. Monitorjaink és őrnaszádjaink eljutottak Ogyesszába, Nyikolajevbe, Hersonba, Nikopolba, Voznyeszenszkbe, felhatoltak a Dnyeperen, a Bugon és az Ingulon. A történetűket ismerő emlékező napjaink harctéri jelentéseit olvasva, csak kapkodja a fejét: itt is jártunk, ott is jártunk. Ezt a világeért se szégyelljük, sőt! Háború volt, melyet nem a Florellá indított el, amelyben fentről kapott feladatai, és saját maga által elért sikerei voltak.

A tengeri hadiflottánkkal ellentétben, a flottilla soraiban soha nem történt árulás, nem volt lázadás, sem nemzetiségi villongás. Azon a bizonyos, 106 évvel ezelőtti november 6-án, uralkodójának parancsára, senkitől sem üldözve, teljes rendben futott be bázisára, ide Óbudára. Személyi állományából csak a Vukovárnál rendben, békében kiszállt horvátok hiányoztak. Nem ezen a nagyszerű alakulaton múlt, hogy elvesztettük a számunkra, magyarok számára teljesen felesleges háborút, az, hogy széthullott a Monarchia és az, hogy szétverték a történelmi Magyarországot.

Jelenleg a magyar dunai hadihajózás nélkülözhetetlen feladatát a MH I. Honvéd Tűzszerész és Folyamőr Ezrede végzi, mint a Cs. és Kir. Dunaflottilla egyik jogutóda, szakmai, eszmei örököse, emlékének egyik őrzője. Nagy öröm és biztonságérzés számunkra, polgári státuszú katonai hagyományőrök számára, hogy az általunk kitalált, kidolgozott forgatókönyvvel ellátott megemlékezés már két évtizede hivatalos csapatünnepe ennek a jogutód alakulatnak. Nekik köszönhető, hogy maradandót alkottunk.

Pár napja volt halottak napja. Akkor mindenki saját halottjaira gondolt, és ha tehetett, elzarándokolt szerettei sírjához. Mi most, és itt emlékezzünk a császári és királyi Dunaflorellára, a történelem során Dunán hősi halált halt hadihajósokra, és a szolgálatuk közben elhunyt dunai hajósokra. Helyezzük el koszorúinkat e történelmi emlékhelyen, és reménykedjünk, hogy ezen a vén folyón mindig szolgálnak majd magyar hadihajósok, de nem kell többé már senkinek sem hősi halált halnia!

Találkozzunk itt a jövőben is! Aki közülünk még bírja szusszal, jöjjön el ide minden év novemberében, a dunai hősök és áldozatok mellett pedig fájó szívvel emlékezzen meg azon bajtársainkról, akik addigra már maguk is emlékké váltak. Ezzel érhető el, hogy akkor, itt, a Laktanya utca 33 előtt ők is velünk legyenek. Legyen áldott az emlékü!